

OEDS ODOLPHIE:

'Uitvaarten op het wad heel speciaal'

MIDDELSTUM - Oeds Odolphie uit Middelstum gebruikte ooit op verzoek zijn zelfgebouwde charterzeiljacht Emetha voor een asverstrooiing op de Waddenzee. Overigens wel illegaal, want in het verleden was het nog niet toegestaan om een overledene binnen de territoriale wateren te verstrooien. Dat mag nu wel. Sindsdien vaart de Middelstummer zo'n twintig keer per jaar uit met familieleden die hun dierbare een laatste rustplaats in de golven willen geven.

door Nanko Kiel

Oeds Odolphie, geboren op 23 augustus in het Friese Winsum, woont al tientallen jaren met zijn vrouw Anke de Bruin in Middelstum. De jachtbouwer doorliep de technische school, stortte zich op het maken van meubels, was in de sociale dienstverlening actief en deed aan maatschappelijk werk. Al deze bezigheden heeft hij nu in wezen samengeperst in het werk dat hij tegenwoordig doet. „Vroeger deed ik al aan stervensbegeleiding. Ik krijg nu in wezen de kans om nog verder te gaan door mensen naar hun laatste rustplaats te begeleiden”, aldus Odolphie. Sinds 1998 heeft de Middelstummer een licentie om as te mogen verstrooien op de Waddenzee. Hij kent het wad op zijn duimpje, weet alles van eb en vloed en kent de verscheidenheid aan geulen en vaarroutes. De afgelopen jaren zijn er al verschillende uitvaarten op zee geweest en iedere keer weer wordt de schipper van de Emetha getroffen door de manier waarop mensen afscheid van hun dierbaren nemen. „Het is heel belangrijk dat zij dit op een goede manier kunnen doen en ik hoop dat ik daar een steentje aan kan bijdragen”, aldus de Middelstummer die varen op de Waddenzee als een van zijn grootste hobby's ziet.

Het is nog net niet zijn huis, maar wel zijn tweede thuis geworden. Een korte rondleiding maakt duidelijk waarom. Het gemoderniseerde schip is van alle gemakken voorzien. Centrale verwarming, warm en koud stromend water, vrij ruime slaapgelegenheden en een douche. Het is er allemaal. „En we hebben zelfs een koelkast aan boord, want buiten de uitvaarten om maken we ook andere tripjes en dan moet het biertje natuurlijk wel koud staan.” In de crematoria weet men van het bestaan van asverstrooiingen op het wad en wijst men mensen op de mogelijkheid. En anders is er nog de folder waarin men alles kan lezen over deze bijzonder dienstverlening. Op het wad krijgt alles een andere dimensie. Door rust en ruimte, het voortdurend veranderende uiterlijk en het pure van de natuur ervaart men de betrekkelijkheid van het leven. Het is een stukje tekst uit die folder. Kernachtiger kunnen de woorden niet neergezet worden. Ze zouden ieder mens op het lijf geschreven kunnen zijn.

Het zijn overigens vooral mensen die bij leven iets met het water hebben gehad, waar Odolphie mee te maken krijgt. Daarbij moet gedacht worden aan zeelui, maar bijvoorbeeld ook gewoon iemand die ooit aan het water heeft gewoond. „Eigenlijk krijg je ze van alle leeftijden. Van drie tot en met negentig jaar”, vertelt Odolphie. „Wat een uitvaartplechtigheid op zee zo bijzonder maakt? Je zit met een aantal mensen op een kleine oppervlakte en om je heen heb je de oneindige ruimte van de Waddenzee. Dat leidt tot een sterke band tussen mensen. Het afscheid van een dierbare wordt daardoor heel intens en intiem. Een uitvaart op het wad is iets heel speciaals”, zegt Odolphie.

Een uitvaart met de Emetha duurt gemiddeld een paar uur. De schipper zorgt dat men aan boord voldoende te eten krijgt, want anders zou er wel eens iemand wat wankel op de benen kunnen komen te staan. Het is volgens de schipper wel eens voorgekomen dat er iemand zeeziek werd. Hij adviseert mensen dan ook altijd om iemand mee te nemen. „Je probeert iedereen zo goed mogelijk voor te bereiden op dat wat er staat te gebeuren, maar je blijft wel een vreemde. Als er iets bijzonders is, is het goed dat je een naaste bij je hebt waarop je kunt steunen.” Het is overigens niet alleen treurnis en verdriet tijdens een uitvaart op het water. Zo is er het verhaal van twee broers die hun moeder wilden laten verstrooien. „Je wilt daar iets plechtigs van maken. Toen er een geschikte plek was gevonden, wilde ik het schip stilleggen, maar dat hoefde niet van het tweetal. Het kon allemaal wel onder het varen door. Ze vonden het na afloop kennelijk zo mooi dat er nog wel een fooi van vijftig euro af kon.”

Hij weet ook nog wel een ander verhaal dat hem vers in het geheugen ligt. „We moesten bij Schiermonnikoog een asverstrooiing doen van een man die zijn vakanties daar altijd had doorgebracht. Toen we er aankwamen, was het windstil weer. Het water was spiegelglad. Als er ook maar een beetje beweging in het water zit, zakt de as meteen naar de bodem. Dat was nu niet het geval. Er ontstond een slingerende baan van as op het wateroppervlak en middenin die baan dook ineens een zeehond op. Hij bleef tijdens de hele ceremonie toekijken en zwom pas daarna weer weg. De echtgenote vertelde mij kort na de plechtigheid dat haar man ooit een houten bord had gebeiteld met

daarop de afbeelding van een zeehond. Voor haar was het duidelijk. Haar man was verwelkomd. Ze zou het bord meteen na thuiskomst in de kamer hangen”, aldus de 58-jarige.

Op de vraag of het regelen van dergelijke uitvaarten hem nooit teveel wordt, zegt de Middelstummer: „Het vergt ontzettend veel energie en ik kan je wel vertellen dat ik nooit twee op een dag zou willen doen. Ik wil er professioneel mee omgaan en de zaak niet afraffelen. De mensen moeten zich op hun gemak voelen. Als alles achter de rug is en het schip ligt weer in Lauwersoog, dan ben ik compleet gesloopt.”

Hoewel het niet het mooiste beroep van de wereld is, zou Odolphie niets anders willen doen. „Ik zou niet weten wat ik moet als ze me dit afpakken”, laat hij weten.

Het is goed toeven aan boord van het zeiljacht, dat in de periode van juli tot en met september niet in Lauwersoog is te vinden. Dan neemt hij even afstand van de uitvaarten en geniet van een vaarvakantie die hem richting Zweden zal brengen. Zijn vrouw gaat wel mee op vakantie, maar zal hem tijdens de oversteek naar het Scandinavische deel van Europa niet begeleiden. „Zij heeft geen zeebenen en moet land kunnen zien”, lacht de Middelstummer.

<http://www.emetha.nl>